

kühle Zeit, die Monate Māgha und Phālguna, von Mitte Januar bis Mitte März umfassend (welche nach anderer Theilung, der eine dem Hemanta, der andere dem Vasantā, zugerechnet werden) Nir. 1, 10. AK. 1, 1, 2, 18. H. 136. 138. an. 3, 611. fg. MED. r. 228. HALĀJ. 1, 113. VIṢVA BOI UGĀVAL. zu UNĀDIS. 1, 54. AV. 6, 33, 2. 12, 1, 36. पञ्चतर्वा हेमन्त-शिशिरयोः समासेन AIT. BR. 1, 1. ÇAT. BR. 2, 1, 2, 1. 2, 2, 7. 5, 5, 2, 8. 13, 6, 4, 10. KĀTH. 8, 1. 34, 9. ĀÇV. GRH. 2, 4, 1. SUÇR. 1, 19, 8. 14. शिशिरं शीतमधिकं वातव्याकुला दिशः 22, 6. MBH. 7, 6645. 14, 1213. R. GORR. 2, 28, 26. 7, 42, 26. ÇĀK. 131. °शिशो Spr. (II) 4228. VARĀH. BRH. S. 3, 23. 30, 22. 38, 8. 46, 95. 53, 6. 86, 26. 90, 1. RĪĠA-TAR. 4, 237. 401. BHĀG. P. 4, 23, 6. Verz. d. Oxf. H. 97, b, 30. °समय 123, a, 37. शिशिरं Verz. d. B. H. 11, N. Schol. zu NAISH. 22, 57. — 2) m. n. *Kühle, Kälte, Frost* H. an. MED. HALĀJ. 3, 28. VIṢVA a. a. O. सिसनुः शिशिराप्येष (सूर्यः) दत्तिषां भजते दिशम् MBH. 3, 11875. नोक्षं न शिशिरं तत्र 14, 188. °मधिता पद्मिनी MEGH. 81. R. 5, 32, 10. पद्मानां शिशिराद्रयम् Spr. (II) 4037. °घ्न MBH. 1, 5756. 5847. विविक्तशिशिरापचार *Kühle* VIKR. 19, 17. शिशिरस्येव संघातः *heftiger Frost* R. 5, 49, 26. — 3) adj. (f. शि) *kühl, kalt* AK. 1, 1, 2, 20. H. 1383. H. an. MED. VIṢVA a. a. O. काल R. 4, 11, 1. VARĀH. BRH. S. 19, 2. मास R. 7, 39, 29. सलिल 1, 63, 25 (SCHL.). Wind 3, 78, 8. RĪĠA-TAR. 5, 356. Wasser 65. R. 5, 35, 3. Spr. (II) 4368. SUÇR. 2, 489, 19. 1, 151, 14. शिशिराश्रुता 2, 312, 19. 313, 1. RAGH. 9, 59. 14, 3. 16, 49. VIKR. 41. Spr. (II) 1482. KATHĀS. 66, 8. 98, 22. 124, 144. BHĀG. P. 4, 21, 19. 5, 31. 8, 22. 6, 9, 40. °तर Gīt. 12, 18. PĀNĀT. 9, 4. श्रुति° R. GORR. 2, 113, 18. Spr. (II) 343. श्रु° ÇĀK. 61. — 4) m. ein N. des 7ten Monats Ind. St. 10, 298. — 5) m. N. pr. eines Berges HARIV. 12386. fg. (die neuere Ausg. hat auch 12386 शिशिर). R. 4, 40, 34. VP. 169. BHĀG. P. 5, 16, 27. — 6) m. N. pr. eines Sohnes der Manoharā MBH. 1, 2586. HARIV. 133. des Medhātithi MĀRK. P. 33, 28. fg. N. pr. eines Lehrers Verz. d. B. H. 11, N. VP. 3, 4, 22. BHĀG. P. 12, 6, 57. — 7) n. N. eines mythischen Geschosses R. 1, 29, 19 (30, 19 GORR.); vgl. शिशिरास्त्र शैशिरास्त्र die neuere Ausg.) HARIV. 13181. — 8) n. N. pr. eines Varsha in Plakshadvipa MĀRK. P. 53, 29. — Vgl. शैशिर° fg.

शिशिरकर (शि° + कर° *Strahl*) m. der Mond VARĀH. BRH. 18, 20.

शिशिरकिरण m. dass. ÇĀC. 11, 21. VARĀH. BRH. S. 42, 14. °वासर Montag 104, 61.

शिशिरगमन्ति m. dass. VARĀH. BRH. S. 60, 20.

शिशिरगु m. dass. ebend. 19, 6.

शिशिरता (von शिशिर) f. *Kühle, Kälte*: श्रु° Hitze: निःश्वासानाम् MEGH. 82.

शिशिरदीधिति m. der Mond R. 3, 2. °दीधितिना zu lesen).

शिशिरमूल m. dass. VARĀH. BRH. S. 42, 13.

शिशिर्य (von शिशिर), °यति *kühl machen, abkühlen* DAÇAK. 42, 12. NĀGĀN. 38. शिशिरित *abgekühlt* PĀNĀT. 3, 3, 1.

शिशिराश्रु (शिशिर + श्रु) 1) adj. *kaltstrahlend* HARIV. 2476. Davon nom. abstr. °ल n. R. 3, 54, 12. — 2) m. der Mond VIKR. 139. तनुभवः शिशिराश्रोः der Sohn des Mondes d. i. Mercur VARĀH. BRH. S. 7, 18.

शिशिरान्त m. N. pr. eines Berges MĀRK. P. 33, 9.

शिशिरात्यय (शिशिर + श्रु°) m. *Frühling* (die abgelaufene kühle Jahreszeit) R. 2, 56, 6. 3, 79, 18. KUMĀRAS. 3, 61.

VII. Theil.

शिशिरायण HARIV. 1937 fehlerhaft für शैशिरायण, wie die neuere Ausg. hat.

शिशिरीकर (शिशिर + 1. कर°) *kühl machen*: °कृत *kühl gemacht* HARIV. 6344. R. 3, 4. Spr. (II) 1272.

शिशु UNĀDIS. 1, 21 (oxyt.). m. 1) *Kind, Junges* AK. 2, 5, 38. 9, 75. H. 338. HALĀJ. 2, 347. शिश्या, शिश्ये und शिश्वे ved. RV. 1, 63, 10. 96, 5. 186, 5. धेनुर्न शिश्वे स्वसरेषु पिन्वते 2, 34, 8. शिशुर्धपति 33, 13. 4, 18, 8. 6, 16, 40. 7, 36, 16. वषा शिशुः 93, 3. दिवः 4, 13, 6. 6, 49, 2. यं शिशुं (श्रिग्मं) यथा नवं जनिष्ठारणी 5, 9, 3. 9, 83, 11. महीनाम् 102, 1. 10, 113, 1. AV. 10, 3, 40. श्रयाम् VS. 10, 7. नदीनाम् 13, 42. PĀNĀT. BR. 11, 8, 8. ÇAT. BR. 14, 5, 2. 1. चतुर्थे मासे कर्तव्यं शिशोर्निष्क्रमणं गृहात् M. 2, 34. शिशुराङ्गिरसः कविः (vgl. u. 3) 151. fg. 8, 66. धाता च मे शिशुः MBH. 1, 6190. 7418. 3, 1740. Spr. (II) 1267. 1601. (I) 2648. 2892. ÇĀK. 104, 22. VARĀH. BRH. S. 16, 19. 28, 5. BRH. 6, 8. शिश्या शिशुना विना AK. 2, 6, 4, 11. PĀNĀT. 1, 3, 50 (lies शिशुः). 4, 3, 45. BHĀG. P. 3, 33, 4. शिशु, युवन्, बटु 5, 13, 23. 9, 23, 12. PĀNĀT. 182, 12. °क्रीडा Schol. zu NAISH. 22, 57. श्रु-त्यत्त° Spr. (II) 3813. °भूपति RĪĠA-TAR. 5, 454. सिङ्गः शिशुरपि Spr. 3231. मृग्याः VIKR. 121. PĀNĀT. 160, 4. von Vögeln HARIV. 1136. Spr. 2838. VARĀH. BRH. S. 93, 7. कृप° 66, 5. कृस्ति° MBH. 13, 4846. करेणु° R. GORR. 2, 13, 23. सिङ्ग° ÇĀK. 173. करिण° ad 14. कक्षसर्प° 177. Spr. 5063. चातक° 3337. °करिण (II) 3801. von jungen Pflanzen 1171, v. l. दिवसकृत् *die jugendliche Sonne* MBH. 7, 2985. — 2) ein N. Skanda's (vgl. कुमार) MBH. 3, 14396. fg. 14631. R. 7, 33, 22. — 3) N. pr. eines Mannes mit dem patron. Āṅgīrasa (vgl. M. 2, 151 oben u. 1), angeblicher Verfasser von RV. 9, 112. eines Sohnes des Sārāṇa VP. 4, 13, 14. N. pr. eines Fürsten TĀRAN. 3, 267. — Vgl. श्रु°, श्रुनु°, भुजगशिशुस्त, शैशव und शव.

शिशुर्नै (von शिशु) m. 1) *ein kleines Kind* TRIK. 2, 6, 7. H. an. 3, 104. MED. k. 163. AV. 6, 14, 3 (*jung*). MBH. 1, 3667. 7, 1959. R. 7, 36, 1. Spr. (II) 2813. KATHĀS. 21, 39. PĀNĀT. II, 200. — 2) *ein best. Wasserthier*, = उलूपिन् (उलूपिन् AK. 1, 2, 2, 18. H. 1346. MED. = श्रुन्वुकोश, वसाय TRIK. 1, 2, 24. = शिशुमार 3, 3, 44. H. an. MED. — MBH. 12, 919. — 3) *ein best. Baum* H. an. शिशुकृच्छ्र n. Bez. einer best. Kasteiung (neben वृद्धकृच्छ्र) Verz. d. Oxf. H. 283, a, 12. — Vgl. शिशुचान्द्रायण.

शिशुकन्द m. *Kindergeschrei* P. 4, 3, 88. Davon adj. °क्रन्द्रीय *darüber handelnd* ebend.

शिशुगन्धा f. eine Jasminart ÇABDAM. im ÇKDR.

शिशुचान्द्रायण n. eine Art Kasteiung M. 11, 219. — Vgl. शिशुकृच्छ्र.

शिशुता (von शिशु) f. *Kindheit, Kindesalter* ĠĀTĪDH. im ÇKDR. UTTAR. 83, 5 (107, 6).

शिशुव (wie eben) n. dass. AK. 2, 6, 4, 40. H. 339. Spr. (II) 2774. VARĀH. BRH. 20, 9. SĀMSE. K. 59, b, 3. PĀNĀT. 220, 10.

शिशुदेश्य adj. *beinahe noch Kind seiend* RĪĠA-TAR. 4, 675. 5, 220.

शिशुनन्दि m. N. pr. eines Fürsten BHĀG. P. 12, 1, 31.

शिशुनाक m. v. l. für शिशुनाग 2) VP. 466, N. 8.

शिशुनाग m. 1) *eine junge Schlange* R. ed. Bomb. 3, 73, 32 (76, 28 GORR.). — 2) N. pr. eines Fürsten LĪA. 1, Anh. XXXIII. 2, 83. VP. 4, 24, 3. BHĀG. P. 12, 1, 4. pl. *seine Nachkommen*, — *Dynastie* 6. — Vgl. शैशुनाग.